

Introducció a les Literatures Romàniques**2015/2016**

Codi: 103370

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	3	0
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	4	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	3	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	4	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	3	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	4	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	0
2502533 Estudis Francesos	OT	3	0
2502533 Estudis Francesos	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Antoni Rossell Mayo

Correu electrònic: Antoni.Rossell@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Altres indicacions sobre les llengües

L'alumne podrà realitzar els treballs, les proves orals o escrites en qualsevol llengua romànica

Prerequisits

No s'escau.

Objectius

Aquesta assignatura es podria considerar com l'inici o colofó del Minor d'Introducció a les Literatures Romàniques medievals. El curs planteja un recorregut panoràmic per les literatures romàniques medievals, és a dir, les literatures medievals anteriors a les literatures nacionals. Es tracta d'un concepte ampli, paneuropeu i plurilingüístic que contempla el naixement de la literatura i de les llengües europees hereves tant de la tradició clàssica com de tradicions alienes al món clàssic. La recepció de diferents gèneres literaris, molts d'ells nascuts en aquest moments, explora tant la irrupció de nous models literaris, com l'assimilació de tradicions d'altres cultures i d'èpoques desconegudes de l'Alta Edat Mitjana que van gaudir de repertoris orals que en el període romànic es posen per escrit. Les Literatures romàniques són els models culturals i ideològics de les diferents literatures europees, tant d'origen romànic com anglo-germànic. Aquesta assignatura pretén oferir una introducció als fonaments culturals i literaris de les tradicions neollatines. Des del paper central i generalista que, des dels seus inicis, ha desenvolupat la filologia romànica, aquesta matèria vol articular una sèrie de coneixements sobre els orígens dels principals gèneres literaris d'occident, així com l'anàlisi de la seva difusió,

bé sigui oral o escrita. Es van a abordar les principals teories o disciplines metodològiques que han tractat de discernir una teoria dels gèneres medievals. Així mateix, tindrem un especial interès en exemplificar aquesta teoria amb el seguiment del relat més bàsic (Einfache Form) com és el conte tradicional, la seva adaptació a la societat medieval en la seva diversitat d'estils i funcions, com poden ser religioses (Hagiografia o els miracula), d'entreteniment, al·legòriques o morals (lais, vides i razos o bestiaris).

Breu descripció dels continguts

1. Emergència i regionalització de les cultures romàniques
2. Literatura comparada i filologia romànica
3. Cultures orals i escrites
4. Teoria de la recepció i teoria dels gèneres medievals
5. Estructures antropològiques i literatura medieval

L'assignatura inicia l'alumne en l'estudi comparatiu de la literatura i en els models estètics, ideològics i culturals del món occidental. L'alumne ha de diferenciar els diferents gèneres literaris medievals, conèixer les diferents tradicions literàries, comentar els textos literaris romànics medievals, i l'exposició oral i escrita dels continguts de l'assignatura.

Competències

Estudis de Francès i Català

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i de Clàssiques

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i Espanyol

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Francès

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis Francesos

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar conceptualment una obra de la matèria en qüestió
2. Analitzar documents literaris medievals orals i escrits.
3. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per obtenir dades i utilitzar fonts documentals aplicables a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
4. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
5. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural
6. Comunicar de manera clara i en el registre adequat un treball acadèmic.
7. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
8. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica.

9. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent
10. Expressar-se en la llengua estudiada, oralment i per escrit, utilitzant el vocabulari i la gramàtica de manera adequada.
11. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
12. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
13. Identificar las ideas principales de un texto sobre la materia y realizar un esquema
14. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
15. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i realitzar un esquema
16. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
17. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials
18. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
19. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica.
20. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
21. Organitzar amb eficàcia i rendibilitat la part autònoma de l'aprenentatge
22. Participar en els debats orals realitzats a l'aula de manera crítica i utilitzant el vocabulari de la disciplina
23. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics
24. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
25. Ser capaç de definir els gèneres literaris medievals.
26. Ser capaç de realitzar un anàlisi comparatiu i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
27. Ser capaç de realitzar una anàlisi comparativa i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.

Continguts

PROGRAMA D'INTRODUCCIÓ A LES LITERATURES ROMÀNIQUES

ASPECTES GENERALS

0. El concepte de *Romania*. Romanç i romànic. La fragmentació lingüística de la Romània. El marc geogràfic i cronològic. Orígens de les llengües romàniques: Llengües i dialectes. El coneixement i la utilització del llatí. La pràctica de la llengua vulgar. El naixement i l'expansió de les llengües nacionals. Llengua de "oil" i llengua d' "oc". La Història de les literatures romàniques: Cronologia i periodització. Els orígens i els primers textos.

1. EPICA

1.1. Característiques generals de la poesia heroica. L'èpica com gènere oral. La figura de l'heroi. Els cantars de gesta francesos i la seva formació. El problema dels orígens. Les teories tradicionalistes. L'individualisme. El neotradicionalisme. Assaigs de conciliació i síntesi. Estat actual de la qüestió. Els cicles èpics. Esdeveniment històric i llegenda. Crònica i *vitae*. Redacció dels cantars de gesta. Influència de les Croades.

1.2. L'interpret dels cantars de gesta: el joglar. La improvisació. La música. El joglar i la tècnica joglaresca. La recitació i l'element melòdic. El públic i la difusió dels cantessis. La tècnica literari oral dels cantessis de gesta. La "*laisse*". La *laisse* com a unitat estructural. La transmissió manuscrita.

1.3. La *Chanson de Roland* (I): del fet històric al poema. Documentació històrica i cronística. La història real: Carlemany i l'expedició a Espanya del 778. Roncesvalles. La prehistòria de la *Chanson de Roland*: testimonis llegendaris, literaris i onomàstics, (II) El "*Roland*" d'Oxford: El manuscrit d'Oxford. Tuoldus. Teories sobre la data i l'autor. Els personatges i el conflicte. L'estructura i la composició. L'art del poeta: estil joglaresc i valor literari.

1.4. El *Pèlerinage de Charlemagne*: un cantar de gesta no heroic. Orígens de la llegenda i la seva formació. Les relíquies i els Gabs. Les seves derivacions: Galiens li restores.

1.5. El cicle de Guillaume d'Orange: La *Chançon de Guilelme*. Altres gestes de l'heroi: *Li Charroi de Nimes*, *La prise d'Orange* i *Li coronomenz Loois*.

1.6. Cantars de gesta sobre la primera creuada: *La Chanson d'Antioche*, *Le Chevalier au Cygne*, *La conquête de Jérusalem*,

1.7. Els cantars de gesta en llengua occitana: *Roland a Saragossa* i el *Ronsasvals*, la seva difusió per Espanya. *Girat de Rossilhó*.

2. LIRICA

2.1. La lírica romànica pretovadoresca. Les jarchas i la seva problemàtica.

2.2. La lírica occitana trobadoresca: La llengua dels trobadors. La seva zona geogràfica. Els orígens de la lírica dels trobadors. Les diferents teories. Poesia i música trobadoresques. La música dels trobadors: manuscrits, transcripció i interpretació.

2.3.. La formació i la cultura dels trobadors. L'aprenentatge literari i la formació musical. La tradició retòrica i escolar. Les arts poètiques medievals. La cultura clàssica i literària. Les escoles: "trobar leu", "trobar clus", "trobar ric". Els seus orígens clàssics. Les "Vides" i les "Razos".

2.4. Gèneres lírics: La tensó, El sirventès. El planh. L'alba. La pastorela. La cançó de croada.

2.5. L'amor cortès: El llenguatge feudal com a llenguatge amorós. El concepte de "fin'amors". Les qualitats de l'amant cortès. La "Domna". El "senhal". Altres personatges: els "lauzengiers" i el "gilós". El exordi primaveral. Interpretacions sociològiques de la lírica cortesà.

2.6. Els primers trobadors: Guilhem de Peitieu. Marcabré. Cercamon. Jaufré Rudel: El "amor de lohn". Tòpics retòrics i tradició literària. La idealització de l'amor.

2.7. Els trobadors clàssics: Peire d'Alvernha. Bernart de Ventadorn: particularitat poètica. Raimbaut d'Aurenga. Giraut de Bornelh. Raimbaut d'Aurenga i Giraut de Bornelh: el primer debat de crítica literària. L'aparició de les escoles. La poesia senzilla i la poesia hermètica.

2.8. L'apogeu de la poesia trobadoresca: Arnaut Daniel: la culminació del "TROBAR ric"; característiques de la seva poesia: lèxic i singularitats en l'expressió: La sextina i la tradició musical.

2.9. Trobadors dels segles XII i XIII: Rigaut de Berbezilh. Bertran de Born. Peire Vidal. Raimon de Miraval, Gaucelm Faidit. La Comtessa de Dia. Raimbaut de Vaqueiras. Gavaudan. Cadenet. Folquet de Marselha. Guilhem de Montanhagol i el nou enfocament de la lírica trobadoresca. Peire Cardenal i la guerra dels albigesos.

2.10. L'època alfonsina de la poesiaa occitana. La cort d'Alfons II d'Aragó. Els primers trobadors catalans: Guillem de Berguedà. La seva vida. Els tres cicles de poesies difamatòries. El plany a Pons de Mataplana. Guilhem de Cabestanh. Berenguer de Palou. Pons d'Ortafà. Cerverí de Girona. Trobadors en les corts de Catalunya, d'Espanya i Portugal. Guiraut Riquier, Paulet de Marselha. La cort d'Alfons X el Savi i la de Pere el Gran.

2.11. Els trobadors italians en llengua provençal: Sordel, Lanfranc Cigala, i Bonifacio Calvo.

2.12. La lírica francesa primitiva. Els gèneres possiblement autòctons: mètodes de reconstrucció i estudi (els refrains). El problema de la "Chanson de toile" o "d'histoire". Els altres gèneres: pastourelle, aube, chanson de croisade, jeu par. El "lai" artúric. "Motets", "rondeaux", "virelais", "ballades", i "estampies". La cançó religiosa i cançó de croada.

2.13. Els trouvères (I). Propagació i influència de la lírica provençal al nord de França. Chrétien de Troyes, poeta líric. Conon de Béthune. Gace Brulé. Li Chatelain de Couci. Thibaut de Champagne.

2.14. De la "chanson courtoise" a la poesia burgesa. L'escola d'Arras. Jean Bodel. Colin Musset. Adam de la Halle. Rutebeuf.

2.15. La lírica gallego-portuguesa (I). *La cantiga d'amor*. Les *cantigas de escarnho i mal dizer* c) Les *cantigas d'amigo*. Les *Cantigas de Santa Maria* d'Alfonso X El Sabio.

2.16. La lírica italiana. Els poetes de la Cort de Frederic II de Sicília. El primer sonet. El "dolce stil novo": Guido Guinizelli, Guido Cavalcanti. La poesia lírica de Dante. La Commedia de Dante. La poesia lírica de Petrarca.

3. NARRATIVA

3.1. El renaixement cultural del segle XII. El desenvolupament de les escoles urbanes. La difusió dels clàssics. La exegesi bíblica. La narració per ser llegida. El concepte de *roman*.

3.2 La "matèria clàssica" o "matèria de Roma". Adaptació de les fonts clàssiques (Estacio, Virgili, Dares i Dictis) en la "tríade clàssica" (*Roman d'Eneas*, *Roman de Thebes*, i *Roman de Troie*). *El Roman d'Alexandre*.

3.3. El "roman" bretó: El problema dels orígens de la matèria de Bretanya. Llegendes i tradicions cèltiques La transmissió de les tradicions cèltiques. El rei Artús. El naixement del "roman courtois" i la cort dels Plantagenet. Wace i el Roman de Brut. Consolidació de la matèria artúrica. *El roman de Tristan*.

3.4.. Una escriptora del segle XII: Maria de França. El "lai" narratiu. Problemes biogràfics i cronològics. "Aventure", "lai" i "contingut". Els "lais".

3.4. Chrétien de Troyes: L'art narratiu i novel·lístic. La psicologia i la moral. Chrétien com a poeta. *Matière, sens, conjointure*. *Erec i Enide*. *Li chevalier de la Charrete*. *Li contes del Graal*. *Li Chevalier del Lion*.

3.5. El *Roman de l'Histoire du Graal* de Robert de Boron. Robert de Boron i la definitiva cristianització del tema del Graal. *El Roman de Melusine*.

3.6. L'aparició del romanç en prosa. El cicle de la *Vulgata*: Composició i estructura de la *Vulgata*.

3.7. El *Merlin* de Robert de Boron. El *Jaufré*, roman artúric en llengua occitana. El *Roman de Flamenca*, roman eròtic cortès.

3.8. La narrativa breu a Itàlia:

Les *Cento novelle antiche* i el *Decameron* de Boccaccio.

4. LITERATURA SATÍRICA, AL·LEGÒRICA I DIDÀCTICA: *Li Roman de la Rose*. *El "Roman de Renart"*. Les llegendes hagiogràfiques. Les vides de sants i els sermons. Les traduccions franceses de la Bíblia i la poesia bíblica. *Els Miracles de la Vierge*. La literatura didàctica i científica: Els exempla. Els tractats de cortesia. Els tractats d'educació. *Li Traité des quatre tenz d'Aage d'Ome* de Philippe de Novare. Els bestiaris: el *Physiologus*.. Els lapidaris. Les cosmogonies. *L'image du Monde* de Gossuin de Metz. El *Trésor* de Bruneto Llatí. Els "fabliaux" La tècnica literari joglaresca. Moralitat i intenció didàctica. Els temes: immoralisme, anticlericalisme i antifeminisme. El llenguatge groller i la sexualitat. Repertori i autors. L'esperit "burgès".

5. EL TEATRE

5.1. El drama litúrgic

Aspecte general del teatre medieval. El teatre de caràcter religiós. De l'ofici diví al drama litúrgic. Els actors. *Li Jeu d'Adam*. *Li Jeu de Saint Nicolas*. *Li Jeu de la Ressurrection*. Milagros, misteris i passions.

5.2. El teatre en llengua vulgar fins al segle XIV. Teatre sacre: els cicles de Pasqua i Nadal, els "miracles". Teatre profà: Tendència a la secularització i motius còmics. Els orígens: *Li garçon et l'aveugle*; *Courtois d'Arres*. Adam de la Halle: *Li Jeu de la Feuillée*, *Le Jeu de Robin et Marion*

Metodologia

En termes generals, es dirigirà l'aprenentatge mitjançant el següent conjunt de tècniques i accions:

- Classe magistral amb suport TIC i discussió col·lectiva
- Pràctica d'expressió escrita i oral en llengua portuguesa

- Realització d'exercicis individuals i en grup, tant escrits como orals
- Realització d'activitats autònomes: exercicis del quadern, preparació de les proves, lectures, redaccions, recerca d'informacions a Internet...
- Intercanvis a classe (professor-estudiant, estudiant-estudiant)
- proves de gramàtica, d'expressió escrita/oral i de comprensió escrita/oral

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Descripció tècnica de textos a partir d'una selecció on es prioritzarà la seva diversitat lingüística i sociocultural.	20	0,8	12, 17, 18, 25, 26, 27
Tipus: Supervisades			
Coneixement i interpretació de la diversitat literària romànica medieval	30	1,2	1, 2, 4, 5, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 24, 26, 27
Tipus: Autònomes			
Establir una teoria de gèneres literaris a partir de la seva difusió oral o escrita	30	1,2	2, 17, 18, 25

Avaluació

L'avaluació del curs serà contínua, i inclourà la feina feta al llarg del curs.

-Exàmen final, del temari impartit durant el curs i de 2 lectures obligatòries, així com de les conferències programades en horari del curs.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
El context plural: Comentari sobre tradicions i diversitat cultural	Aproximació genèrica i autònoma a la tradició literària.	20	0,8	1, 2, 3, 4, 7, 9, 11, 16, 18, 19, 21, 23, 26, 27
Elaboració d'una guia bibliogràfica sobre un dels temes del programa, exposar-lo i discutir-lo a classe	Avaluació amb orientació instrumental i bibliogràfica	30	1,2	1, 4, 7, 8, 9, 10, 12, 17, 20, 22
Elaborar un discurs sobre literatura comparada abm un rerefons genèric	Avaluació amb orientació instrumental i bibliogràfica	20	0,8	1, 2, 4, 6, 25, 26, 27

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAFÍA GENERAL

AUERBACH, E., *Lenguaje literario y público en la baja latinidad y en la Edad Media*, Barcelona, 1969.

CURTIUS, Robert Ernest, *Literatura Europea y Edad Media Latina*, 2 vols., Madrid, FCE, 1984, 4ª reimp.

DELBOUILLE, M., «Tradition latine et naissance des littératures romanes», *Generalites, GRLMA*, vol. I, Heidelberg, C. Winter, 1972, págs. 3-56.

DI GIROLAMO, Costanzo, *La letteratura romanza medievale*, Il Mulino, Bologna, 1994.

GENICOT, Léopold, *El espíritu de la Edad Media*, Barcelona, Noguer, 1990

Lo spazio letterario del Medioevo, Roma, Salerno, 1993 y ss.

Mancini, M., *La letteratura francese medievale*, Bologna, Il Mulino, 1997.

MENEGHETTI, M. L., *Le origini*, en *Storia delle letterature medievali romanze*, Editori Laterza, Roma-Bari, 1997.

VARVARO, Alberto, *Literatura románica en la Edad Media*, Barcelona, Ariel, 1983.

ZUMTHOR, Paul, *La letra y la voz. De la "literatura" medieval*, Madrid, Cátedra, 1989.

ZUMTHOR, Paul, *Essai de Poétique Médiévale*, Paris, Seuil, 1972.

.

Vàrvaro, A., *Literatura Románica en la Edad Media*, Barcelona, Ariel, 1983.

Zumthor, P., *Essai de Poétique Médiévale*, París, 1972.

EPICA

BÉDIER, Joseph, *Les légendes épiques. Recherches sur la formation des Chansons de geste*, 4 vols. Paris, Champion, 3ª ed.

DUGGAN, J.J., *A guide to Studies on the Chanson de Roland*, London, 1976.

Essor et fortune de la chanson de geste dans l'Europe et l'Orient latin, Modena, 1984.

FRAPPIER, J., *Les Chansons de geste du cycle de Guillaume*, Paris, 1955 y 1965.

GRISWARD, Joël H., *Archéologie de l'épopée médiévale*, Paris, Payot, 1981.

JONIN, P., *Pages épiques du Moyen Age français. Le Cycle du Roi*, Paris, SEDES, 1965.

KRAUSS, H., *Épica feudale e pubblico borghese. Per la storia di Carlomagno in Italia*, Padova, 1980.

LAFONT, R., *La Geste de Roland*, Paris, 1991.

LEJEUNE, Rita, «Le problème de l'épopée occitane», *Cahiers de Saint Michel de Cuxa*, III (1972), págs. 147-179.

Les épopées romanes, GRLMA, Heidelberg, C. Winter, 1985, vol. VIII, t.2.

LIMENTANI, A., e INFURNA, *L'epica*, Bologna, Il Mulino, 1986.

MENÉNDEZ PIDAL, Ramón, *La "Chanson de Roland" y el neotradicionalismo*, Madrid, Espasa-Calpe, 1959.

RIQUER, Martín de, *Les chansons de geste françaises*, 2ª ed. revisada, Paris, 1968.

RIQUER, Martín de, «El caso particular de Cataluña», *Le Roman jusqu'a la fin du XIIIe siècle*, GRLMA, vol.IV, t.1, Heidelberg, C. Winter, 1978, págs. 665-666.

RONCAGLIA, Aurelio, "La letteratura franco-veneta", *Storia della letteratura italiana*, dir. de E. Cecchi y N. Sapegno, t. 1, Milano, 1965, págs. 224 y ss.

RYCHNER, J., *La chanson de geste. Essai sur l'art épique des jongleurs*, Ginebra, Droz, 1955.

LIRICA

ALVAR, Carlos, *Poesía de Trovadores, Trouvères y Minnesinger (De principios del siglo XII a fines del siglo XIII)*, Madrid, Alianza, 1987.

BEC, Pierre, *La lyrique française au moyen-âge (XIIe-XIIIe). Contribution à une typologie des genres poétiques médiévaux*, vol. 2: *Textes*, Paris, Picard, 1977.

CONTINI, Gianfranco, *Poeti del Duecento*, Milan-Napoli, Riccardo Ricciardi Editore, 1960.

RIQUER, Martín de, *Los trovadores. Historia literaria y textos*, 3 vols., Barcelona, Ariel, 1983.

BEC, Pierre, *La lyrique française au moyen-âge (XIIe-XIIIe). Contribution à une typologie des genres poétiques médiévaux*, vol. 1 *Études*, Paris, Picard, 1977.

DI GIROLAMO, *I trovatori*, Milano, 1989.

DRONKE, Peter, *La lírica en la Edad Media*, Barcelona, Seix Barral, 1978.

ENZO QUAGLIO, A., «I poeti della Magna Curia Siciliana», *Letteratura Italiana Laterza*, vol. 1, Bari-Roma, 1981, págs. 171 y ss.

Formisano, L., *La lirica*, Bologna, Il Mulino, 1990.

FRANK, I., "Du rôle des troubadours dans la formation de la poésie lyrique moderne", *Mélanges de linguistique et littérature romanes offerts à Mario Roques*, Paris, 1950, vol. 4, págs. 63-8.

JEANROY, Alfred, *Les origines de la poésie lyrique en France au Moyen Age. Études de littérature Française et Comparée suivies de textes inédits*, Paris, Champion, 1969.

La lírica, edición de L. Formisano, Bologna, Il Mulino, 1990.

LORENZO GRADÍN, P., *La canción de mujer en la lírica románica medieval*, Santiago de Compostela, Servicio de Publicaciones de la Universidad, 1990.

MARTI, M., *Storia dello Stil Nuovo*, 2 vols. Lecce, Milella, 1973.

NELLI, René, *L'érotique des troubadours*, 2 vols., Paris, 1974.

ROMAN

ALVAR, Carlos, *El rey Arturo y su mundo. Diccionario de mitología artúrica*, Madrid, Alianza Tres, 1991

Arthurian Literature in the Middle Ages, editado por Roger Sherman Loomis, Oxford, University Press, 1959.

BADEL, Pierre-Yves, *Le Roman de la Rose au XIVe siècle. Étude de la réception de l'oeuvre*, (PRF), Ginebra, Droz, 1980.

BARTEAU, Françoise, *Les romans de Tristan et Iseut. Introduction à une lecture plurielle*, Paris, Librairie Larousse, 1972.

CARMONA, F., *El Roman lírico medieval*, Murcia, PPU, 1988.

CIRLOT, Victoria, *La novela artúrica. Orígenes de la ficción en la cultura europea*, Barcelona, Montesinos, 1987.

FRAPPIER, Jean, *Chrétien de Troyes. Sa vie et son oeuvre*, Paris, Hatier, 1957.

GARCIA GUAL, Carlos, *Primeras novelas europeas*, Madrid, Istmo, 1988².

HARF-LANCNER, Laurence, *Les fées au Moyen Age. Morgane et Mélusine. La naissance des fées*, Paris, Champion, 1984. Traducción al italiano, *Morgana e Melusina. La nascita delle fate nel Medioevo*, Torino, Einaudi, 1989.

HUCHET, Jean-Charles, *Le roman médiéval*, (Littératures modernes; 36), Paris, P.U.F., 1984.

KÖHLER, Erich, *La aventura caballeresca. Ideal y realidad en la narrativa cortés*, traducción de Blanca Garí, Barcelona, Sirmio, 1990.

LOUIS, René, *Le Roman de la Rose. Essai d'interprétation de l'allégorisme érotique*, Paris, Champion, 1974.

MARKALE, Jean, *Le Graal*, Paris, Retz, 1982.

PAYEN, J-C, DIEKSTRA, F.N.M. et alii, *Le roman*, Turnhout, (*Typologie des sources du moyen âge occidental*), 12, 1975.

Le roman jusqu'à la fin du XIIIe siècle, GRLMA, vol. IV, t.1, Heidelberg, C.Winter, 1978, págs. 212-230.

RUSSO, Vittorio, *Il romanzo teologico. Sondaggi sulla «Commedia» di Dante*, Nápoles, Liguori, 1984.

NARRATIVA

BEDIER, Joseph, *Les fabliaux. Études de littérature populaire et d'histoire littéraire du moyen âge*, Paris, H.Champion, [1894], 1982.

BRANCA, V., *Boccaccio y su época*, Alianza, Madrid, 1985.

BREA, M., "Narrativa breve provenzal", en *Tipología de las formas narrativas breves románicas medievales*, eds. Juan Paredes y Paloma García, Granada, Universidad, 1998, págs. 165-184.

JODOGNE, O., «Le fabliau», *Typologie des sources du Moyen Age occidental*, fasc. 13, 1ª parte, Brepols, Turnhout, 1975.

KRÖMER, Wolfram, *Formas de la narración breve en las literaturas románicas hasta 1700*, Madrid, Gredos, 1979.

Les formes narratives breves, GRLMA, vol. V, Heidelberg, C. Winter, 1991.

MENARD, Philippe, *Les Lais de Marie de France, contes d'amour et d'aventure du Moyen Age*, Paris, Presses Universitaires de France, 1979.

PABST, Walter, *La novela corta en la teoría y en la creación literaria. Notas para la historia de una antinomia en las literaturas románicas*, Gredos, Madrid, 1972.

PAEDES NUÑEZ, Juan, *Formas narrativas breves en la Literatura Románica Medieval: Problemas de terminología*, Col. Propuesta, Granada, 1986.

RIQUER, Martín de, «La «aventure» el «lai» y el «conte» en Maria de France», en *Filologia Romanza*, II-5 (1955), págs. 1-19.

SEMPoux, A., *La Nouvelle*, Brepols, Turnhout, 1973. (*Typologie des Sources du Moyen Age Occidental*, 9).

Tipología de las formas narrativas breves románicas medievales, eds. Juan Paredes y Paloma García, Granada, Universidad, 1998.

TEATRE

AUBAILLY, Jean-Claude, *Le theatre medieval profane et comique*, Paris, Larousse, 1975.

ALLEGRI, *Teatro e spettacolo nel Medioevo*, Roma-Bari, Laterza, 1988.

DOGLIO, Federico, *Teatro in Europa*, t.1: *Medioevo*, Milano, Garzanti, 1982.

DUFOURNET, Jean, *Adam de la Halle à la recherche de lui-même ou le jeu dramatique de la Feuillée*, Paris, SEDES, 1974.

DUFOURNET, Jean, *Sur le jeu de la Feuillée. Études complémentaires*, Paris, Sedes, 1977.

DUVIGNAUD, Jean, *Les ombres collectives, essai de sociologie théâtrale*, Paris, PUF, 1977, (1^a parte).

REY-FLAUD, Henri, *Pour une dramaturgie du moyen age*, Paris, PUF, 1980.

YOUNG, K., *The Drama of the Medieval Church*, Clarendon (Oxford, 1933), 1967.